

Zadanie 1.

Dokonaj zamiany zmiennej x według wzorów:

$$x = e^t, \quad t = e^x, \quad t = 1/x, \quad x = at + b, \dots$$

w następujących równaniach:

a)

$$y'' + y'/x + y/x^2 = 0$$

b)

$$y'' \pm y = 0$$

c)

$$y'' + y'^2 = 0$$

d) inne wg. uznania

Wskazówka: Jeżeli procedura podstawiania została dobrze zrozumiana, można zacząć od Zad. 2.

Zadanie 2.

a)

Napisz funkcję która dokonuje transformacji zmiennej niezależnej w równaniu różniczkowym zwyczajnym. Jako argumenty powinna przyjmować: (1) równanie różniczkowe zwyczajne oraz (2) funkcję przekształcającą zmienną niezależną i ewentualnie (3) nazwę (symbol) funkcji przetransformowanej lub/i zmiennej. Jako wynik

powinniśmy otrzymać przekształcone równanie różniczkowe.

b)

Uogólnij na układy r.r. zwyczajnych.

Zadanie 3.

Spróbuj sprowadzić równanie:

$$\theta'' + \frac{2}{x}\theta' + \theta^5 = 0$$

do postaci:

$$\ddot{x} = -\frac{\partial V(x)}{\partial x}$$

korzystając z zamiany zmiennych i funkcji :

$$\zeta = e^t, \quad \theta(\zeta) = e^{\lambda \zeta} w(\zeta).$$

Zadanie 4.

Wyprowadź podany na wykładzie wzór na równanie różniczkowe spełniane przez funkcję odwrotną. Innymi słowy, udowodnij że, równanie różniczkowe otrzymane przez podstawienie:

$$y(\zeta) = Y^{-1}(\zeta), \quad x = Y(t)$$

w równaniu:

$$F(x, y, y', y'', \dots) = 0$$

jest spełnione przez funkcję odwrotną do $y(\zeta)$ (czyli funkcja Y jest odwrotna do y). Jak należy transformować

warunki początkowe?

Zadanie 5.

Rozwiąż równanie:

$$y' = e^{-y^2}$$

z warunkiem początkowym $y(0) = 0$. Porównaj z rozwiązaniami numerycznymi.

Wskazówka: Użyj równania na funkcję odwrotną.

Zadanie 6.

Znajdź i rozwiąż równania na funkcje odwrotną w następujących przypadkach:

a)

$$y'' \pm y = 0$$

b)

$$y' + \frac{x}{1+y} = 0$$

c) inne wg. uznania

Sprawdź wyniki za pomocą **Solve** lub **FindRoot** transformując odpowiednio warunki początkowe oryginalnego równania.

Wskazówka: Rozważ najpierw warunki początkowe $y(0) = 0, y'(0) = 1$ i narysuj funkcję odwrotną na jednym wykresie razem z funkcją $y = x$. Ustaw opcje

AspectRatio→1 i osie tak aby otrzymać kwadrat. Po odbiciu względem przekątnej wykresy powinny być identyczne.